

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget er i overensstemmelse med det forslag, som er udarbejdet af den ved Landbrugsministeriets skrivelse af 26. august 1957 nedsatte kommission, hvortil bl. a. er henlagt den opgave at underkaste reglerne vedrørende afdragstiden for arbejderboliger samt reglerne vedrørende ejerskifte på disse boliger en dybtgående behandling.

Forslaget, der er enstemmigt vedtaget af kommissionen, er optaget i kommissionens 1. betænkning, som er tilgået folketingets medlemmer.

Med hensyn til forslagets enkelte bestemmelser henvises til følgende af kommissionen udformede bemærkninger:

Til § 1.

Der har i den tid, lovgivningen om opførelse af arbejderboliger på landet har været gældende, vist sig hos såvel lånsøgere som sælgere og købere at foreligge en betydelig uklarhed med hensyn til rækkevidden af det beskæftigelsesmæssige kvalifikationskrav, hvorefter ansøgerne skal være beskæftiget ved normalt forefaldende arbejde på landet.

Denne lovgivning, som indledtes med lov nr. 138 af 13. april 1938, har fra første færd navnlig haft boligforholdene for jordbrugets arbejdere for øje, men har tillige taget sigte på andre arbejdere, hvis beskæftigelse sædvanligvis er knyttet til landdistrikterne. Det sidstnævnte forhold er senere blevet særligt understreget ved de ændringer i den gældende lov, som blev gennemført ved lov nr. 99 af 31. marts 1954 om tillæg til lov om opførelse af arbejderboliger på landet.

En nærmere afgrænsning i de enkelte tilfælde af bestemmelsens rækkevidde er gennem årene udviklet i statens jordlovsudvalgs og landbrugsministeriets administrative bevillingspraksis og siden den i 1955 gennemførte ændring af ejerskiftereglerne, jfr. lovens § 21, stk. 2-6, tillige ved en række afgørelser af husmandsbrugskommissionerne og det i nævnte paragrafs stk. 3 omhandlede ankenævn.

Omend afgørelsen i de enkelte tilfælde i vidt omfang må træffes efter en konkret bedømmelse, kan der af den foreliggende praksis udledes visse hovedretningslinier for fortolkningen af bestemmelsen, og af hensyn til den ovennævnte usikkerhed hos lånsøgere m. fl. har man fundet det formålstjenligt, at lovbestemmelsen på dette grundlag suppleres med en nærmere afgrænsning af kvalifikationskravets rækkevidde.

I *stk. 1* foreslås en sådan afgrænsning indsat i lovens § 2, stk. 1, punkt 5. Der lægges herved vægt

dels på ansøgerens beskæftigelsesmæssige tilknytning til jordbruget eller i øvrigt til landdistrikterne, dels på omfanget af denne i forhold til eventuel anden beskæftigelse. Endvidere understreges arbejdets karakter af sædvanligt lønarbejde, således at selvstændig erhvervsudøvelse, herunder landbrugsdrift for ansøgerens egen regning, ikke kan regnes ansøgeren tilgode ved bedømmelsen af hans kvalifikationer.

Såtidig er det fundet rimeligt i *stk. 2* at foreslå, at der indrømmes kvalificerede arbejdere ved landbrug og skovbrug en vis fortrinnsstilling ved udvælgelsen af låneansøgere, når der ikke er tilstrækkelige bevillinger til rådighed til, at alle kvalificerede ansøgere kan komme i betragtning.

Til §§ 2, 3 og 5.

De foreslåede ændringer er i alt væsentligt af redaktionel karakter og tager sigte på at bringe bestemmelserne i overensstemmelse dels med de i 1956 og 1958 gennemførte ændrede lovregler om vurdering af faste ejendomme, jfr. lovforslagets § 2 og § 3, dels med de i forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet indeholdte regler om forening af hidtidige lånetyper til et samlet lån, jfr. § 5.

Til § 4.

Den foreslåede ophævelse af pantsætnings- og retsforfølgningsbegrænsningen for arbejderboliger oprettet på lodder af jord i statens eje, hvoraf der svares jordrente, anses for forsvarlig bl. a. under hensyn til den videregående sikring af statens krav, der forudsættes gennemført i henhold til det i § 3, stk. 5, i forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet fremsatte forslag om, at det til et lån knyttede efterbetalingskrav sikres ved pant i ejendommen inden for det beløb, der til enhver tid er afdraget på lånets oprindelige hovedstol, og er forudsat ved den i nævnte lovforslags § 3, stk. 2, 2. punktum, indeholdte bestemmelse om, at statslånet under visse forudsætninger står tilbage for lån af offentlige midler.

Ved ændringen bortfalder den ulighed i vilkårene på det heromhandlede område, som hidtil har været gældende mellem jordrenteboliger og arbejderboliger på privat indkøbt jord, idet de sidstnævnte ejendomme ikke har været underkastet begrænsninger med hensyn til pantsætning og retsforfølgning. På ældre jordrenteboliger, hvor restgælden på statslånet er lav i forhold til ejendommens værdi, kan det gældende pantsætningsforbud være en